

GULYÁS JÓZSEF VERSEI

ITTHON

Nincs kedvem hazajönni,
iszonyodom itt mindentől.
(Holnap elurcolkodom,
holnap vagy hoinapután.)

Hűvös szobámban megkeményedtek
a kocsonyás bútorok.
Lebegek súlytalanul,
mint a halál,
s jéghideg testekhez ütődöm...
Bennem végtelen rétegek,
szobák mögött szobák
felnyíló hosszú sora.
Oly mérhetetlen vagyok befelé,
mint kifelé a világ.
Tagjaimban fekvő halottak,
csontjaim mélyén
megbúvó régi szél.
Alámerülök magamba,
egy nyár csontvázát ásom ki
és szépen megtisztogatom...
leány bukkan elő
két évvel ezelőtt egy napon,
nyakán csigákként
alvó hajfűrtjei,
ölében szép, kegyetlen históriák.
Éneke fonyadt, sánga virág
egy vázában,
gyertyaként ég asztalomon,
függönyökbe,
elzárt ruháimba fölszívódott
bőrének narancs illata,
e pohárból ő ivott utoljára,
most a csend
ökölként szorul bele,
két éve vár itt egy levél,
nincs erőm felbontani,
nincs erőm elolvasni,
mióta kikísértem az estéli vonatra

és megköszöntem,
hogy életem nem kellett néki...

Nincs kedvem hazajönni,
iszonyodom itt mindentől.
(Holnap elhurcolkodom,
holnap vagy holnapután.)

S Z Ö L Ö H E G Y E N

Furulyaszó emelkedik föl lépteim alól
s kígyóként lebeg,
akár a kis fehér ösvény fonala,
amelyen kötél táncosként
egyensúlyozva menekülök
följebb, följebb, egyre magasabbra.
Szívemről a csend lefejtí
az iszap rákövesedett szirmai.
Szívem pehely,
emel a nap, magához emel,
mint a halál...
Itt fönt hangosan beszélhetek.
Minden perc föl pattanó titok.
O, milyen közel kerültem
istenhez és önmagamhoz!
Itt *vagyok*. Ez vagyok én.
Látom magam, s az önmutogatás megett
látom egész életemet...
Az ájult délben
kettétörök a szüretelő asszonyok éneke.
Tárgyak húsában percegve öröl
az idő óraszerkezete
s porló tókéék hamuja füstölög,
duzzadt fűrtőkben sétál a nap.
Roskadó számartövisek tartják az eget,
fenekén alvó madár
könnyű sajkája lebeg,
a folyó elkíséri vékonyodó szalagjával
föl a horizont álla alá.
Hervadt kacagások a virágok,
imbolygó tűz az ezüstös nyírfá,
pirosra érett dereka
egy halott cigánylány hegedűje,
két erdő közt
kifeszült húr a röppenő madár füttye...
Ujjaimban finom idegek árama
kering, s érintésem nyomán átiramlik
a halnikészülő fák ágaiba.
Végtelen mélységbe merülök,
s hagyom,
hogy a szél kavargassa érett tincseimet,
hallgatom, hallgatom
a dolgok érthetetlen, titkos imáját...

Messziről idevillogó éles pengék
 a hajlongó lányok combjai,
 hegyes vonatfűttyként
 szűrődnek bele lüktető nyakamba.
 Ó, ha tudnák, ki vagyok!
 Alkonyatkor kézen fognának,
 s lépkednének visszafelé,
 egyre mélyebbre,
 egyre lejjebb és lejjebb ereszkednének
 orgonáló, ködös fák közt kanyarogva
 az elveszett úton...
 Mindent elfelejtenék, kialudnék
 s úgy ébrednék föl, mint régen
 anyám ölében, csókkal a számon,
 agyamban homállyal,
 amely mögött az élet egy rémitő álom.

K Ö N Y Ö R G É S M A G A M H O Z

Oldozz fel a méltó, emberi halál bilincсібől.
 Milyen idegesek a madarak,
 a lovak, falvak és városok csecsemői,
 nagy zümmögés közeleg,
 jön felém egy erdő húsevő fekete madár,
 vagy a férgek halálzenéje ez?
 Eszik a szívemet.
 Hiába bújok,
 nincs egyetlen biztos hely a nap alatt.
 Fölszakadt bordával hanyattfordulva,
 legcsúnyább, de legszentebb arccal szemben
 halkán, zokogva kiáltozom:
 oldozz fel már,
 s engedd, hogy meneküljek...
 A szép meleg virágok lassan kihűlnek
 oldalt a kezeimnél.
 Oldozz fel a méltó, emberi halál bilincсібől.

A Z Ő S Z B E T Ő R É S E

Nagy sötét nyájakat hajt a délután
 aklába az éjnek.
 Ropognak az égő kerek erdők...
 betört az ősz
 a négy világtáj felől,
 duzzadó felhők lógnak,
 a házak, dögöltt, felpuffadt borjak,
 ringnak az ég alatt.

Itt-ott kalapácsok koppannak,
 javítják már a kalyibákat.
 Istenfák fölött álmodó varjak szállnak.

Az ész egy pillanatra megütközött
és hallgat, hallgat.
Úgy állok itt, mint kipróbált bolond,
fogom a földet.
Ősi forgással hull a lomb,
Ősz, őszöm, hát nem szóltál,
hogy itt van már a te időd?
én nem gondoltam,
védtelen vagyok és készületlen,
csak ez fáj
és a sok befejezetlen élet...
Mért szólítod meg bennem a sírást?
Ó, őszi eretnek-ének!
Ki a felelős ezért? Te és a világ,
az eltűnt madarakért is,
a koldusokért, a csavargókért,
s hogy visszaszöktem mégis
kísírni magam,
én, a percnyi hajótörött,
ki egyszer, eldobva minden fegyvert,
üres kézzel és igaz szóval a számban
elindultam az emberek között
újra fölfedezni az embert.

Kín feszül saroktól sarokig.
Félelmes albatrosz madár az éj.
Én arccal a világnak,
háttal a háborúnak
s it mindennek az alján
kemény homlokomra ütök:
igaz, fiatal álmok a szívemben...
Ó, ősz, acélosítsd a lekem,
tégy erőssé a bukásokra
átkozott szigeten,
hol az élet hiába harcol
és indulok újra
a nép lelkéből s legtisztább magamból
a világért a világ ellen.